

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FAKULTY OF FINE ARTS

VÝTVARNÁ TVORBA

FINE ART PRACTISE

ATELIÉR SOCHAŘSTVÍ 2

SCULPTURE STUDIO 2

ZPŘÍTOMNĚNÍ

PRESENTATION

DOKUMENTACE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS DOCUMENTATION

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Markéta Robaard Šmerdová

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Prof. akad. soch. Jan Ambrůz

OPONENT PRÁCE
OPPONENT

MgA. Ladislav Jezbera

BRNO 2017

DOKUMENTACE VŠKP

Anthropométrie de l'époque bleše, otisk na plátně, 156,5 x 282,5 cm, 1960

Jeden ze záznamů Antropometrii

Jeden ze záznamů Antropometrií

Jeden ze záznamů Antropometrii

Zpřítomnění, Brno, vlastní otisk do petrolejového kouře na okenicích, živ. vel. 2017

Zpřítomnění, Brno, vlastní otisk do petrolejového kouře na okenicích, živ. vel. 2017

Zpřítomnění, Brno, vlastní otisk do petrolejového kouře na okenicích, živ. vel. 2017

Zpřítomnění, Brno, vlastní otisk do petrolejového kouře na okenicích, živ. vel. 2017

Zpřítomnění, Brno, vlastní otisk do petrolejového kouře na okenicích, živ. vel. 2017

Zpřítomnění, Brno, vlastní otisk do petrolejového kouře na okenicích, živ. vel. 2017

Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

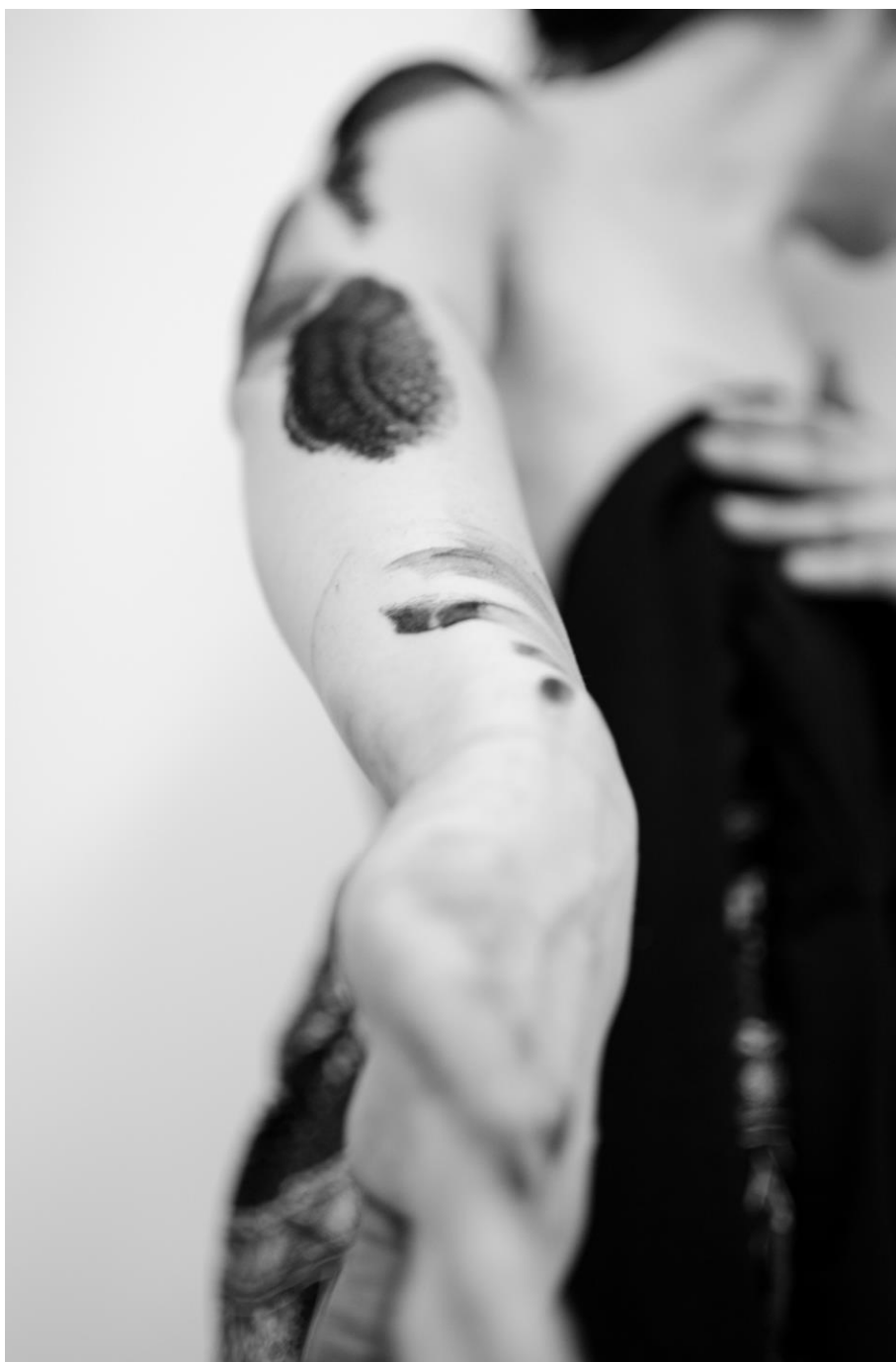
Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

Zpřítomnění, Brno, otisk petr. kouře na těle, živ. vel., 2017

Návaznost

Mou dlouhou cestu ateliérem nefigurálního sochařství, bych ráda završila dílem ústícím či vyrůstajícím z ní. Od počátku svého studia na Ateliéru nefigurálního sochařství, jsem hledala cestu sebe a sebevyjádření, kterou jsem našla v jakési podobě vlastního lidského doteku.

Následným očišťováním léty opuštěných brněnských industriálních míst, jsem se svým dotekem, spíše jakýmsi vlastním „pohlazením“ snažila dostat k podstatě každého místa.

Bylo tomu tak např. ke konci akademického roku r. 2013/2014 v budově Malé Ameriky, kdy jsem očištěním léty zašlých oken leštila jejich povrchy do úplného vyleštění. Tím se okna zprůhlednila, a následně „skrze ně,“ prosvítl celý její vnitřní intimní prostor. Nazvala jsem je poté Dvanácti Apoštoly.

Dalším podobným přístupem byl ke konci akademického roku 2015/2016 prostor bývalé textilní továrny Mosilana. Opuštěný industriální prostor jsem uchopila na základě logiky sloupového řádu této architektury, kde jsem v chybějícím řadovém sloupováří „vytvořila“ jeden sloup chybějící. Vytvořila jsem proto prostor mezi nimi, a tuto část podlahy očistila.

Zaujalo mne na ní především to, že na tento areál zůstal „ladem“ od zrušení výrobního provozu v r. 1990, tedy roku mého narození. Prachová pokrývka tak sedala na její podlahu po dobu celého mého života. Poté jsem vrstvu po vrstvě snímala, až jsem obnažila původní cihlovou podlahu. Ačkoliv se jednalo o odebrání materiálu (prachu) v souvislosti se zaprášeným okolím, dílo plasticky vyklenulo. Stalo se zdánlivou plastikou.

V obou těchto pracích, jsem cítila jakési „splynutí s ním,“ kdy jsem po celou dobu očišťování byla plně vtažena do tohoto aktu, a tak jsme po dobu několika dnů vnímala pouze snahu dostat se až k podstatě (materiálu), což i ve mně vytvořilo pocit duševních očištění. Vnitřně jsem se tak, aniž bych tuto přidanou hodnotu plánovala, ponořila pouze do sebe samé.

Asi nejvíce se toto „otisklo“ do poslední práce v lednu 2017, kdy jsem vyhledala opuštěnou kapli Sv. Antonína Paduánského, patrona znovu nalezených a ztracených věcí, dále pak patrona manželství, žen, dětí a chudých. Tato kaple o rozměrech 420 x 420cm zcela čtvercového půdorysu skýtala jediný prostor, do kterého jsem mohla zasáhnout, a tím byla půlkruhová apsida. Tato apsida na mne zapůsobila až figurální plastičností, především po uvědomění, že svojí délkou naprosto kopíruje délku mého rozpětí ruky, a kdy po natažení své ruky mohu obejmout tento prostor kolem sebe. Tímto objímáním opět došlo k očištění tohoto

prostoru, v podobě kysličníku na konečcích mých dlaní. Jako bych do prostoru splynula. Plastika její apsidy tak byla ztotožněna.

Místo vytváření soch kolem sebe, jsem začala pracovat sama se sebou.

2.

Idea

Mou cestu studií v návaznosti, zdánlivě, přerušilo období těhotenství. Právě silný okamžik příchodu pokračování vlastní rodové linie, a její následný okamžitý pád, mě přivedl k vnímání samy sebe, jako jakési skulptury, kdy chybějící, (po)citová místa vyplněna nebyla, čím lépe řečeno, můj vlastní „smysl,“ naplněn nebyl.

Pocit velké nenaplněnosti vyústil v pocit vnitřní prázdnoty, kdy jsem vnitřně cítila, že mi plno do pocitu vnitřní či duševní celistvosti chybí, začala jsem se cítit skulpturou. Kdy skulpturou chápeme: „*Sochařský výtvar vzniklý odnímáním materiálu ze základního bloku hmoty.*“ Wikipedia

3.

Tělo

Tělo je tělesnou schránkou, ve které žijeme. U Nového stvoření (znovuzrozeného člověka) je tělo považováno za chrám Ducha. Každý dostaneme pro svůj život pouze jedno tělo. V něm následně strávíme celý svůj život. Výše zmíněný zásah mi zanechal v těle prázdné místo navěky.

Uvnitř sebe jsem začala pociťovat duševní, emocionální prázdnotu, která mne přinutila obrátit se do sebe. Tuto prázdnotu jsem potřebovala ucelit. V této práci jsem proto věnovala svou pozornost tomu, aby místa skulptury mého těla byla vyplněna v ucelenou plastiku, hledáním jejího obsahu a vyplnění smyslu lidské úplnosti.

„V okamžiku zastavení se a propojení s tím, kým ve skutečnosti jsme - Čirá existence - nás neovládají programy mysli ani strachy. Naopak přichází pocit klidu a uvolnění.“

4.

Instalace

Z důvodu situování diplomových prací do prostoru našeho ateliéru, jsem vyhledala místo v tomto prostoru, kdy jediným vhodným se jevíly meziokenní prostory.

Nicotný znamená také bezcenný. Bezcennými jsou tyto prostory považovány. Zásahy do místa jsou, ale zároveň jimi nejsou. Prázdný prostor ateliéru tím nijak nenarušuji. Stejně, jako svým postojem. Splýnul s okolím. Stává se vitráží.

5.

Skica

První skica byla vtisknuta do tabulí zakouřených petrolejovým kouřem, který mi byl doporučen ze zkušeností mých ateliérových vedoucích, pro svoji nejvíce věrohodnou schopnost sejmutí detailů lidské kůže, jakými jsou např. póry či rýhy v konečcích prstů.

Vstoupila jsem tedy do „meziprostoru“ mezi dvě, z vnitřních stran, zakouřených tabule tabulí okna a zkoumala, jak se v tomto meziprostoru cítím a jakou mi dovolí polohu.

Lidská bytost v ní bytostně ztrácí svoji orientaci. Osoba musí rozpoznat vlastní pozici na tomto místě. Určit samu sebe. Definovat samu sebe. Uvědomit si samu sebe.

Během sekundového uzavření ve vnitřní straně meziprostoru se moje tělo současně otisklo ze svých obou vnitřních stran. Na zkušební skice jsem tím zanechala otisk svého těla do zavřeného meziprostoru z vnitřních stran těchto okenic. Náhle jsem si uvědomila, že otisknutí částí mého těla z vnitřní strany tabulí, vytváří v meziprostoru mezi nimi „zdání“ plastiky. Mezi nimi se vyjevila netělesná prostorová stopa mého těla.

To, co zůstává, stálo se sochou. Každý materiál má své specifické vlastnosti, které připouštějí jen specifický materiál. I tělo, se svými prohlubinami. V meziprostoru uprostřed došlo k vyjevení (plasticita) plastiky. V meziprostoru však vzniká právě pocit „duchova.“

Duch je podstata člověka a také místo kontaktu s „Bohem.“ Bible mluví o duchu jako o vnitřním člověku. Jedná se o naši nejnějnější přirozenost.

Tímto dotykem z nitra okenice pak došlo k jakémusi zintimnění místa ateliéru a propojení těla s okolím za oknem, čímž jsem následně, skrze „figuru“ docílila tzv. „nekonečného prostoru.“

6.

Význam

„Skrze člověka“ se pak propojuje celý hmotný svět (fysis) a skrze jeho tělo prochází. Tímto, skrze „tělo“, došlo k projekci intimního místa ateliéru a venkovního okolí. Průhledy, které nastaly, je možno prohlédnout do nitra. Prostor jimi prostupuje. Skulptura se stává ucelenou, celistvou. Stává se plastikou. Došlo tak k „uchopení neuchopitelného.“

7.

Závěr

Vytyčeným cílem pro mne zůstává vnitřní figura osoby, jejíž nitro zůstává neuchopitelné, avšak vždy bude cítit, přítomné bude a tímto aktem zhmotněným se stane. Pocit je uvnitř. V souvislosti s Y. Kleinovými otisky bych pak navázala především na snahu „odhmotnit umění."

8.

Výsledné vyobrazení

Výsledným vyobrazením se pak stal otisk mne, a mojí ženské rodové linie. Vznikly tři naprosto realistické figurální kresby do úhlu, kdy bych ráda poukázala na to, že ačkoliv máme všechny totožné (ženské) tělo, nikdy stejnou bytostí nebudeme. Každá otiskneme ryze odlišný otisk na tomto Světě. Dle mého úsudku není nutné znát, který je který, neboť rysy kresby promluví samy za sebe.

Výsledným se tak stane tak triptych „skrže“ tři okna jedné místnosti ateliéru. Počet tří obsahuje počátek, průběh a závěr, zrození, život a smrt. Také odpovídá základnímu indoevropskému třídění času na minulost, přítomnost a budoucnost. Především pak Duch, duše a tělo.

9.

Instalace

Veškeré figury vycházejí z kostry okna, tvaru kříže, jakožto pevně stanoveného východiska.

10.

Kříž

„Počátek tohoto posvátného a světového symbolu nacházíme v nářadí k roznícování ohně. Není divu, neboť jeho vzplanutí "z ničeho" bylo pro prehistorické lidi neznalé ničeho z dnešních věd věcí posvátnou a sám oheň byl odpradáвна jedna z nejblahodárnějších věcí“

„Zkrátka - řešil lidské smečce otázku přežití, takže se samo ohniště s udržovaným ohněm stalo přirozeně místem posvátným - jejich oltářem.“

(Wikipedia)

11.

Triptych

Světlo, procházející skrze toto tělo pak je symbolem „Boží přítomnosti.“ Jeho síla proudí tělem, těly. Stává se celistvou instalací.